

Her er der ligefrem ensomt; med ubestemte Omrids strækker Obeliskens sig op imod den natlige Himmels; den gaaer i Et med den, og dens Spids kan ikke skjæles fra Firmamentet. Jeg vendte mig til højre, for igjen at komme fra Mørket hen til de lyse Punkter, der vinkede mig imøde fra Champs Elysées. Jeg var allerede inde under dets Træer, da jeg tilfældigvis kom til at se mig om: Hvilken Forandring var der ikke foregaaet med Obeliskens!

Skarp som en Isnaal hævede den sig frem mod den mørke Himmels; den saae ud, som om den glødede og brændte indeni! Og dog — det var ikke nogen almindelig Gløden! Det var et Lys som hentet ned fra Maanen, klart hvidt, blegt, spøgelseagtigt! »Det er fra Udstillingen,« sagde En ved Siden af mig og pegede henimod det Sted, hvor Industripaladset i Champs Elysées skulde ligge. Ja, der kom det sølsomme Lys fra. Som et haandgribeligt Bundt faldt det elektriske Lyses Straaler oppe fra Bygningens høje Tag langt hen over Parkens mørke Kastanier lige til den ensomme Concordeplads, hvis Monument traadte frem af Nattens Mørke ligesom en effektiv Theaterdekoration.

Hvor straaledes Alting i Bygningens nærmeste Omgivelser! Paa den vidtstrakte Plads foran stod paa en ophejet Sokkel en Kvindefigur af Bronze; med begge Hænder strakte hun en Fakkels op imod Himlen, og fra den udgik der i Tusinder af blinkende Straaler et Lys, klarere end Solen. Folk stod foran Figuren og rystede paa Hovedet; Nogle trak deres Avis op af Lommen og læste. »Akkurat som om Dagen!« hørte man dem saa sige, hvorpaa de atter betragtede det Lys, fra hvilket der udgik en saadan Klarhed.

Tilstrømningen til Indgangen var kolossal; som et Hav bølgede det frem og tilbage foran Portalen, Ingen kunde oppebie det Tidspunkt, da han kunde blive lukket ind. Endelig betræder jeg da Forhallen, et stort Rum, hvori der til højre og venstre i Forgrunden udmunder store Trapper. I det første Øjeblik man fra den halve Dæmring paa Pladsen udenfor betræder dette klart oplyste Rum, er Klarheden ikke særlig paafaldende, da man uvilkaarlig hengiver sig til den Skuffelse, at Bygningen er oplyst af Dagens Lys. Man maa først besinde sig paa, at denne Klarhed skyldes et kunstigt Lys — saa kaster man forbauset Blikket op imod Lyskilden. Denne er en mægtig Lysekroner af de massive Former, der nu ere saa stærkt i Mode. Men det er ikke Formens Smagfuldhed, det her kommer an paa; hvad der interesserer, er den Fylde af prægtigt Lys, der strømmer ud af denne Lysekrones Lamper. Det er Siemens'ske Lamper; de brænde med en henrivende Egalitet og Ro og ere desuden i Besiddelse af den behagelige Egenskab, at man kan se dem ustraffet ind i Ansigtet, hvilket man ikke tør vove ved de fleste af de andre Systemer.

Gaaer man nu videre og træder ind i Bygningens høje basilika-agtige Skib, saa kan man næsten ikke tilbageholde høje Udraab af Forbauselse og Beundring. Det samlede Indtryk af dette Rum, der er klart oplyst og uden Spor af Skygge helt ind i de mindste Kroge, helt op til Sparreværket i Glastaget, er af en saadan Art, at det slet ikke lader sig sammenligne med noget Andet. En saadan Lysfyldte har endnu ikke været at se noget andet Sted paa Jorden; selv det lyseste, klareste Solskin kan ikke maale sig med den, thi hvor det falder, kaster det ogsaa Skygge; men her sørge de allevegne i Rummet næsten lige stærkt fordelte Lys for, at det bliver en meget vanskelig Opgave at finde en Skygge. Fra tusinde Kilder falder Lyset her ind i det umaadelige Fællesrum; snarest kunde man maaske sammenligne dette Syn med Stjernehimlen, men Stjernernes Glands er jo intet i Sammenligning med disse Lyses Klarhed.

Lige i Midtpunktet af Bygningen hæver et massivt Fyrtaarn sig op af et med Grønsvær kantet Vand, hvori Lysene spejle sig; dets Krone drejer sig langsomt og kaster straalearformig brogede Lyspletter paa Bygningens Vægge; op og ned fare de, belyse pludselig snart en, snart en anden Gjenstand, for derpaa at forsvinde og dukke op igjen i helt andre Hjørner af Bygningen. Det første Indtryk af Rummet bliver derved end mere spøgelseagtigt, end det allerede er derved. Men længe varer denne Følelse ikke ved; dertil er der altfor hyggeligt i det store Rum, hvor man føler ligesom hundrede Sole

over sig og næsten har en Følelse, som om der udgik en behagelig Varme fra dem.

Naar man har spadseret tilstrækkelig længe frem og tilbage her og beundret de paa Siden af Hovedskibet i en særlig Hal opstillede mægtige Damp- og Gasmaskiner, følger man uvilkaarlig de Traadledninger, der i stærke Streng udgaa herfra og stige opad, for at opsøge det Sted, hvor de give deres elektriske Spænding et synligt Udtryk.

Tildels fore de til de elektriske Lamper, som hænge i en uafbrudt Række oppe i Salens Galeri og hvis Lys bidrager Sit til Salens effektfulde Belysning, men tildels tabe de sig ogsaa i det store Antal af mindre Sale, som findes i Etagen ovenover Salen og ere bestemte til Udstilling. Man stiger derop direkte fra Salen af ad en bred, provisorisk bygget Trætrappe og kommer først ind i de Rum, som gjøre det bedste og hyggeligste Indtryk af alle dem, der overhovedet findes her. Det er nogle store Sale, indrettede som Dagligstuer og Modtagelsesværelser, meublerede med Alt lige indtil den mindste Enkelthed og udstyrede med al tænkelig Luxus og med en saa fuldendt Smag, som overhovedet kun Pariser-Kunstnere kunne præstere. Det hele Arrangement har oprindeligt til Formaal at vise, paa hvilke Maader man allerede nu kan benytte Elektriciteten til Brug i Huset. Vi finde derfor de enkelte Rum forbundne indbyrdes

citert, medens Methoden derimod vil være til overmaade megen Nytte, naar man f. Ex. skal tænde vænskeligt tilgængelige Lysekroner.

Vigtigere fra Elektrikernes Standpunkt er Indretningen af nogle andre Rum, der slutte sig til den her omtalte Suite Værelser, nemlig Theatersalen, Billedgaleriet og Telefonværelserne. Førstnævnte indeholder vel ikke nogen regelret arrangeret Tilskuerplads, men derimod en nydelig lille Scene, som skal tjene til at paavise, hvilke Fordele det elektriske Lys frembyder til Theaterbrug.

Slag i Slag følge Theaterbrandene efter hinanden og vise, hvilken Fare der her stadig hænger over Hovedet paa en stor Del af Samfundet. Faren for ethvert Theater ligger i den nære Berøring, hvori letfængelige Stoffer som Koulisser, Soffiter o. s. v. stadig ere med aabne Flammer. I Decennier har man stræbt efter at formindske disse nu engang uundværlige Rekviziters Fængelighed, ved at forarbejde dem af uforbrændelige Stoffer eller imprægnerer dem paa hensigtsmæssig Maade. Desværre har denne Vej endnu ikke ført synderlig langt, fordi alle de foreslaaede Midler saagodtsom slet ikke have viist sig praktisk anvendelige. Derimod synes den Hjælp, som Anvendelsen af det elektriske Lys nu tilbyder, virkelig at svare mere til Hensigten. Det elektriske Lys besidder den for vort Øjemed fortræffelige Egenskab, at det ikke behøver at komme i Berøring med den udvendige Luft, det behøver ingen Tilførsel af Luft, saasom Lysfænomenet ikke er nogen Følge af en kemisk Proces, d. v. s. en Oxydation af Brandmaterialet, men kun en Følge af den fysiske Modstand, som en elektrisk Strøm møder i visse Legemer. Vilde man omgive et tændt Lys eller en Gasflamme lufttæt med en Klokke, saa vilde de snart slukkes; gjør man det Samme ved et elektrisk Lys, saa paaskynder man snarere Forbrændingen. Dette gjælder for begge de to Arter af elektrisk Lys, man endnu kjender; nogle faa Ord ville være tilstrækkelige til at gjøre dette indlysende.

Den ældre Maade, hvorpaa man fremstiller og industrielt anvender det elektriske Lys, bestaaer deri, at man aabner en metallisk Strømkreds, hvori der cirkulerer en stærk elektrisk Strøm, paa det ønskede Sted og befæster lysformede Kulstykker ved de to saaledes fremkomne Endepunkter. Disse gjøre en større Modstand mod den elektriske Strøm end Metaltraaden, de komme som en Følge heraf i stærk Glødning, og imellem dem danner der sig en Lysbue, hvorved Kulstykkerne fortares, idet de oxyderes af den dem omgivende Luft. Udelukker jeg den udvendige Luft ved Hjælp af en Klokke, saa hemmer jeg paa ingen Maade den elektriske Strøms Virkning paa Kulene, men kun de glødende Deles Oxydering.

Ikke stort anderledes forholder det sig med den anden Maade, paa hvilken man fremstiller elektrisk Lys. Her foranlediger man ingen Aabning af den elektriske Strømkreds, men kun en Svækkelse af Ledningen. Medens man i det Hele taget gjør den metalliske Led-

ning, hvorigjennem Strømmen cirkulerer, saa stærk at denne ikke opheder den, at altsaa den Modstand, Strømmen finder, er saa ringe som muligt, forøger man paa de Steder, hvor man vil fremkalde Lyset, Modstanden derved, at man gjør Metaltraaden betydelig tyndere, eller man indsætter en Ledning af andet Materiale. Herved kommer Ledningen paa disse Steder, alt i Forhold til Strømmens Styrke og Ledningens Beskaffenhed, i en mere eller mindre stærkt glødende Tilstand. Heller ikke her indtræder der nogen kemisk Proces; man kan frembringe Lyset i en hvilken som helst Gasart; man kan endogsaa fremstille det i lufttomme Rum, ja visse Systemer gjøre endog udtrykkelig Brug af det lufttomme Rum. Edison, den Første, som paaviste den praktiske Anvendelighed af denne Art elektriske Lys, var nødt til at omgive sine Lys med lufttomme og lufttæt lukkede Glas-klokker, fordi han til det omtalte Mellemstykke i Ledningen, ved hvilket Modstanden mod Strømmen skal forøges, brugte et hesteskoformigt Stykke Papir. Det var dette, som kom i Glød og frembragte Lyset. Det vilde snart være brændt til Kulsyre, hvis han havde ladet det brænde i fri Luft; først ved den lufttætte Afspærring lykkedes det ham at fremstille sine Lys saa sikkert, at de nu kunne brænde Maaneder igjennem.

Man vil saaledes indse, at man i Virkeligheden

Gode Veninder. Efter en Radering af Prof. Carl Bloch.

med elektriske Klokkesignaler og oplyste ved elektrisk Lys; men Pariser-Firmaerne lod ikke denne Lejlighed gaa sig forbi, uden at vise sig i deres højeste Glands og tillige gjøre Reklame hos de Millioner, der besøge Udstillingen. De kappedes om, hvem der skulde faae Lov til at udstyre disse Rum, og at demme efter hvad der bliver viist de Besøgende, har Udstillingskommissionen truffet det bedste Valg blandt Konkurrenterne. Hvor tillokkende det end kan være, hører det dog ikke hjemme her at give en Beskrivelse af disse Udstillingsgjenstande; dog kan jeg ikke lade være at nævne de vidunderlig skønne malede Gobelins, som pryde næsten alle Væggene i disse Værelser; de kunne frejdig konkurrere med de ægte, ja faae under det elektriske Lyses Indvirkning endog en særlig Skjænhed, som de andre fattes.

Den hele Lejlighed bestaaer af flere Saloner, et Musik- og Billardværelse og en Spisesal; dertil slutter sig et Badeværelse og et Kjøkken, hvor der dog ikke, som man skulde formode, er anbragt elektriske, men tværtimod de almindelig brugelige Kogeapparater. Elektriske Ledninger tjene her kun til at tænde nogle Gasflammer, et Arrangement, der i Grunden grændser nær til Legeværk; thi det vil dog ikke let falde Nogen ind at vedligeholde en permanent elektrisk Ledning og det dertil hørende Batteri blot for Lejlighedsvis at kunne tænde et enkelt Blus ved Elektrici-